

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/476/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112218000
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112218000.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, v konaní zastúpenom TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcyni Z. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. C., adresa pre doručovanie A. XX, C. C., za účasti vedľajšieho účastníka v 1. rade na strane odporcu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 178, v konaní zastúpenom JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Nám. SNP 7, Stropkov, IČO: 35 510 722, a za účasti vedľajšieho účastníka v 2. rade na strane odporcu Združenia bratislavských spotrebiteľov, so sídlom Stavbárska 60, Bratislava, IČO: 30 790 735, v konaní zastúpenom JUDr. PaedDr. Ivanom Pecníkom, PhD., MBA, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Karloveská 3154/32, Bratislava, IČO: 30 790 930, o zaplatenie 655,04 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 12. 06. 2013, č. k. 7C/13/2013 - 138, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi v 1. rade vo výške 118,13 eur, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi v 1. rade trovy odvolacieho konania vo výške 34,27 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia JUDr. Ambrózovi
Motykovi, advokátovi so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že návrh vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu na prerušenie konania zamietol. Konanie v časti zaplatenia sumy 40,00 eur zastavil a vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietol.

Z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu vyplynulo, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 20. 07. 2012 domáhal voči odporcovi zaplatenia 655,04 eur s príslušenstvom. Keďže vedľajší účastník na strane odporcu vzniesol námietku premlčania, prvostupňový súd sa ňou zaoberal a dospel k záveru, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti došlo dňa 17. 02. 2006, pričom od tejto doby začala bežať premlčacia lehota, ktorú posudzoval podľa Občianskeho zákonníka. Objektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula dňa 17. 02. 2009. Vzhľadom na úspešne uplatnenú námietku premlčania návrh zamietol v celom rozsahu, pričom neakceptoval námietku navrhovateľa, že došlo k uznaniu nároku na základe dohody o uznaní záväzku.

O trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi v 1. rade rozhodol podľa § 142 ods.
1 O. s. p. a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci režijný paušál, spolu so výške 118,13 eur.

Proti rozhodnutiu podal odvolanie navrhovateľ. Žiadal napadnutý výrok rozsudku podľa § 220 zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia neprizná a zároveň si uplatnil voči vedľajšiemu účastníkovi v 1. rade trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 34,27 eur.

Odvolanie odôvodnil s poukazom na nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na ust. § 150 ods. 2 O. s. p., keď je toho názoru, že toto ustanovenie mal súd aplikovať. Citované ustanovenie sleduje jednoduchosť a nákladovú efektívnosť vedenia súdnych sporov, aby strana, ktorá nemala v konaní úspech, bola povinná zaplatiť len trovy konania, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky a ktoré sú nevyhnutné. Pritom je potrebné vychádzať zo zásady primeranosti a úmernosti vo vzťahu k výške žalovanej istiny, ako aj vo vzťahu k povahe veci, posúdenia jej zložitosti a obsahu podaní. Poukázal na to, že vedľajší účastník v obdobných veciach vystupuje opakovane s obsahovo rovnakými jednoduchými podaniami, preto navrhovateľ je toho názoru, že mu náhrada trov konania nepatrí.

Zároveň poukázal aj na skutočnosť, že došlo k čiastočnému zastaveniu konania v sume 40,- eur s príslušenstvom, preto nemožno hovoriť o úspechu odporcu, resp. vedľajšieho účastníka.

Zastáva tiež názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Podľa údajov registrácie Ministerstva vnútra SR, samotné združenie má v radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie. Združenia majú pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva.

Novelizáciou Občianskeho súdneho poriadku bolo úmyslom zákonodarcu umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytovať spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne a personálne vybavené a odborne kompetentné. Združenie založené na ochranu spotrebiteľa je účelné zakladať len v prípade, ak samotné združenie je spôsobilé poskytovať ochranu spotrebiteľovi, inak nemožno hovoriť o naplnení samotnej podstaty zákonných ustanovení, ktoré umožňujú ich vznik. Ak združenie tento predpoklad nenapĺňa, takéto združenie nenapĺňa ani základný predpoklad svojej existencie. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z toho je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Preto nie je možné pripraviť sa na zastupovanie v takejto veci a naplniť podstatu právneho úkonu príprava a prevzatie právneho zastúpenia.

Na priznanie náhrady trov konania je potrebné naplnenie účelnosti vynaložených trov konania. V danom prípade nejde o trovy účelne vynaložené, pretože združenie nevystupuje ani ako splnomocnený zástupca odporcov. Nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi súd neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy konania neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

Navrhovateľ má vedomosť, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov poukazuje na § 137 O. s. p. a na ustanovenia Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. K tomu uviedol, že združenie odporcu v konaní nezastupuje a preto nemožno argumentovať vyššie uvedeným ustanovením, nakoľko to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, teda ide najmä o centrum právnej pomoci.

Rozhodnutím súdu dochádza len k podpore nekorektného postupu zo strany združení, ako vedľajších účastníkov, ktorých prvotný cieľ spočíva v profitovaní z trov právneho zastúpenia, keďže je pozoruhodné, že združenie na ochranu spotrebiteľa nevstupuje do všetkých konaní, v ktorých je jedným z účastníkov konania spotrebiteľ, ale len do tých konaní, kde má záruky úspechu vo veci prostredníctvom jednoduchých opakovaných podaní.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril vedľajší účastník v 1. rade. K aplikácii § 150 ods. 2 O. s. p. uviedol, že v danej veci nie je na mieste použitie tohto ustanovenia, pretože uplatňovaná pohľadávka predstavuje 655,04 eur a uplatnené trovy 118,13 eur. V danom prípade trovy niekoľkonásobne neprevyšujú sumu samotnej pohľadávky. Citované ustanovenie bolo prijaté z dôvodu predídania situáciám, ktoré vznikajú pri hromadných žalobách, ktorých predmetom je nízka suma a trovy konania uplatňované žalobcami, v takýchto hromadných žalobách často predstavovali aj sumu niekoľkonásobne vyššiu ako predmet konania. Preto súdu bola daná právomoc posudzovať primeranosť uplatňovaných trov vo vzťahu k pohľadávke.

Poukázal na to, že súd prihliadol práve na námietku premlčania vnesenú vedľajším účastníkom a návrh zamietol. Ukazuje sa, že činnosť združenia ako vedľajšieho účastníka na strane spotrebiteľa je dostatočne účinným prostriedkom zabrániť dodávateľom porušovať spotrebiteľské práva.

Na ďalšiu námietku uviedol že iba jediná členka združenia má právnické vzdelanie, avšak právnu prax nevykonáva. Túto námietku považuje za nenáležitú, pretože im nemožno upierať právo na právneho zástupcu vzhľadom na predmet ich činnosti.

Pokiaľ navrhovateľ argumentuje, že združenie má trovy advokáta hradiť z vlastných prostriedkov, poukázal na reálnu skúsenosť združenia, ktoré podľa § 25 ods. 6 zák. č. 250/2007 Z. z. má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Po opakovaných žiadostiach v priebehu posledných dvoch rokov napokon Ministerstvo hospodárstva SR schválilo a poukázalo združeniu finančnú podporu vo výške 4 000,- eur, čo pri objeme činnosti vykonávanej združením na podporu spotrebiteľov, nepokrýva ani len poštové výdavky. Realita praxe je úplne iná a podpora štátu je len v rovine iluzórnej, než skutočnej.

Súd pri rozhodovaní o trovách vedľajšieho účastníka postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, s judikatúrou Súdneho dvora EÚ a v súlade s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou. Poukázal na čl. 38 Charty základných práv EÚ, podľa ktorého politika únie zabezpečuje vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a podľa čl. 47 každý, koho práva a slobody zaručené právom únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na určený prostriedok nápravy pred súdom.

Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

Sú to práve združenia, ktoré ochraňujú spotrebiteľov v súlade so zákonom. V prevažnej miere ich zakladajú samotní občania poškodení nekalými praktikami a neprijateľnými zmluvnými podmienkami predbežne formulovanými štandardnými zmluvami dodávateľov. Združenia chránia prevažne nemajetných spotrebiteľov, ktorí rezignujú na obranu svojich práv, pretože nemajú dostatok prostriedkov na advokáta a tým na rovnocenný priebeh súdnych konaní.

V zmysle § 93 ods. 4 O. s. p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Taktiež podľa § 18 O. s. p. účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Ak teda platí, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník hlavný a má platiť aj rovnosť účastníkov, potom neexistuje rozumný dôvod nepriznať vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastupovania za situácie, ak nárok na náhradu trov vznikne účastníkovi, ktorého vedľajší účastník v konaní podporoval. Ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania v úspešnom súdnom spore vyplýva aj z nálezov Ústavného súdu SR, napr. II ÚS/78/03, II ÚS/31/04, IV ÚS 147/08.

Najnovšia rozsiahla judikatúra slovenských odvolacích súdov zaujala v súlade s európskou líniou ochrany spotrebiteľa, v súlade s právnymi aktami Európskej únie, vnútroštátnymi normami, ale aj judikatúrou Súdneho dvora EÚ, Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR k tejto problematike presvedčivý väčšinový nárok o principiálnom práve vedľajšieho účastníka na náhradu trov právneho

zastupovania v sporoch, v ktorých bol vedľajším účastníkom podporovaný účastník úspešný a vznikol mu nárok na náhradu trov.

Z týchto dôvodov žiadal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výške 34,27 eur.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti je správne a odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje, aj pokiaľ ide o jeho odôvodnenie. Prvostupňový súd správne aplikoval ust. § 142 ods. 1 O. s. p., keď vedľajšiemu účastníkovi, ktorý bol úspešný, priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej pomoci. Ustanovenie § 150 ods. 2 obsahuje moderačné právo súdu trovy nepriznať alebo znížiť v drobných sporoch v prípade, ak sú neprimerané voči pohľadávke. Rozhodujúcim hľadiskom je pomer pohľadávky a náhrady trov konania. Odvolací súd sa stotožňuje s vyjadrením vedľajšieho účastníka, že ide o prípady, kedy trovy konania niekoľkonásobne predstavujú vyššiu sumu, ako samotná pohľadávka.

V rozhodovanej veci nebola uplatňovaná najnižšia suma, pričom výška priznaných trov je niekoľkonásobne nižšia ako uplatnená suma 655,04 eur, preto citované ustanovenie nemožno na daný prípad aplikovať.

Pokiaľ došlo k čiastočnému zastaveniu konania, ide o minimálnu sumu, ktorá z hľadiska uplatnenia trov konania nemá podstatný význam, keďže išlo o minimálnu čiastku, naviac, daná skutočnosť sa nezohľadňuje pri rozhodovaní podľa § 142 ods. 1 O. s. p., ale sa hodnotí v zmysle § 146 O. s. p. K námietke ohľadom skutočnosti, že združenie zo svojej podstaty musí byť schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach, odvolací súd poukazuje na to, že v ust. § 93 ods. 2 O. s. p. zákonodarca zvýšil ochranu spotrebiteľov, keď umožnil na strane spotrebiteľa ako vedľajšiemu účastníkovi zúčastniť sa konania také právnické osoby, ktoré predmetom činnosti je ochrana práva podľa osobitného predpisu, pričom takýmto predpisom je aj zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Z ust. § 18 O. s. p. vyplýva, že účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Podľa § 24 O. s. p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Podľa § 25 ods. 1 O. s. p. ako zástupcu si účastník vždy môže zvoliť advokáta. Z citovaných ustanovení vyplýva rovnaké právo každého účastníka, teda aj vedľajšieho účastníka nechať sa v konaní zastupovať, a to a advokátskou kanceláriou, či advokátom. Zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by takéto právo vedľajší účastník nemal.

Odvolací súd poukazuje na to, že navrhovateľ využil zákonné právo nechať sa zastúpiť advokátskou kanceláriou, avšak toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi poukazujúc na to, že takéto trovy nie sú účelné a mal by si ich vedľajší účastník hradiť zo svojho. Pre takýto záver nie je žiaden rozumný dôvod, keď tento názor je v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami. Odvolací súd zdôrazňuje, že treba rozlišovať vzťah medzi navrhovateľom a odporcami a vzťah vedľajšieho účastníka k odporcom, ako aj k jeho právu nechať sa zastúpiť v konaní advokátom. V zmysle ust. § 137 O. s. p. pod trovy konania možno zahrnúť aj náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora zo dňa 22. 12. 2010 vo veci C - 279/09, na ktorý poukazuje aj navrhovateľ ako aj vedľajší účastník, pričom aj napriek danému rozhodnutiu odvolací súd zdôrazňuje, že vnútroštátne predpisy dostatočne upravujú právo vedľajšieho účastníka na zastúpenie a žiadnym logickým dôvodom nemožno vyvodiť, prečo by takéto právo vedľajšiemu účastníkovi, ktorý má rovnaké postavenie ako iní účastníci konania, nemalo byť priznané. Odvolací súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že navrhovateľ uplatnil množstvo návrhov na začatie konania na súdoch Slovenskej republiky, nároky, ktoré sú zjavne premlčané. Práve z dôvodu činnosti

vedľajšieho účastníka vystupujúceho na strane odporcu často nedochádza k priznaniu premlčaných nárokov pre navrhovateľa. Účelnosť právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka je nepochybne zrejma a nie nevýznamná. Týmto spôsobom sa naplňuje politika Európskej únie vo vzťahu k spotrebiteľskému právu a vyvažuje sa tak rovnosť zbraní, kedy spotrebiteľské združenie vystupuje na strane tej slabšej strany, spotrebiteľa.

Pokiaľ ide o účelnosť trov vedľajšieho účastníka, odvolací súd v súlade s prvostupňovým súdom zistil, že tieto boli účelne vynaložené, pretože boli vykonané najnutnejšie úkony v súvislosti s obranou svojho práva, a to príprava a prevzatie zastúpenia, ako aj podanie na súd. V týchto úkonoch nemožno vidieť nadbytočné úkony vedľajšieho účastníka, pretože je nepochybné, že právny zástupca prevzal zastupovanie v danej veci a vykonal aj základnú prípravu, pretože inak by v podstate v konaní nemohol vystupovať a zastupovať účastníka. Pokiaľ navrhovateľ namieta, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, na druhej strane poukazuje na to, že vstupuje len do niektorých konaní, teda tých, kde predpokladá úspech, v danom prípade si zjavne protirečí, pretože nie je logický dôvod na to, aby vedľajší účastník vstupoval do konaní tam, kde práva spotrebiteľa nie sú porušené, resp. zjavne by odporca mohol byť v konaní neúspešný a svojou činnosťou by vedľajší účastník mohol privodiť ďalšie navýšenie trov. Je zrejme, že vedľajší účastník vstupuje do konaní, kde porušenie práv je evidentné, čím naplňa aj svoj účel. Právo vedľajšieho účastníka vstupovať do tzv. spotrebiteľských sporov je dané čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ, kedy sa jej ukladá zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov, ako aj podporovať práva spotrebiteľov na informácie a na vytváranie združení na ochranu svojich záujmov. Právo spotrebiteľov na vytváranie týchto združení upravujú príslušné smernice Európskej únie, napríklad Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/27/ES, Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES, ako aj čl. 38 Charty základných práv EÚ.

Pokiaľ ide o námietku, že združenie odporcu v konaní nezastupuje, treba uviesť, že daný argument nie je namieste, pretože aj keď vedľajší účastník nevystupuje v postavení splnomocneného zástupcu odporcu, v konaní vystupuje na strane spotrebiteľa, odporcu a háji jeho záujmy.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný vedľajší účastník, preto mu patrí náhrada trov odvolacieho konania, ktorá pozostáva z jedného úkonu právnej pomoci, vyjadrenia k odvolaniu.

Odvolací súd v danom prípade zastáva iný názor pri výpočte odmeny za právne zastupovanie v odvolacom konaní v prípade, ak odvolanie bolo podané len do trov konania s prihliadnutím na principiálnu zásadu, že vo všetkých prípadoch súd rozhoduje rovnako. Túto úvahu odôvodňuje tým, že v súdneho praxi nastalo niekoľko prípadov, keď predmetom konania vo veci samej boli vysoké hodnoty a predmetom odvolania sa stali len trovy konania vo vzťahu k nesprávnemu výpočtu, ktorý predstavoval rádovo sumy do 10,- eur. V takomto prípade by mohla nastať situácia, kedy odmena za právne zastúpenie v prípade rozhodovania o trovách konania by bola nepomerne vysoká a neodôvodnená.

V takýchto prípadoch odvolací súd vychádza zo skutočností, že tarifná odmena, pokiaľ predmetom je výška priznaných trov, a vyplýva z tarifnej hodnoty a predstavuje výšku namietaných trov konania, pričom nárok posudzuje podľa § 10 citovanej Vyhlášky. V zmysle citovaného ustanovenia by hodnota právneho úkonu predstavovala 39,84 eur plus režijný paušál a z toho daň z pridanej hodnoty.

Keďže v danom prípade v súlade s § 151 O. s. p. právny zástupca uplatnil nižšiu sumu 34,27 eur, odvolací súd mu ju v tomto rozsahu priznal.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.